

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی
گرافیک و صفحه آرا: سعید غفوری

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی خراسان
توزیع: نشر گستر امروز

گفت و گوی
صبا
محسن اسلامزاده
کارگردان مستند «من
تروریست نیستم»

مستندی مطالبه گر و اعتراضی

همکاری با فعالان اجتماعی محلی، از جمله آقای دانیال که ۱۵ سال تجربه حضور در استان داشت، کمک بزرگی به ما کرد.

آیا در طول فیلمبرداری دچار تردید هم شدید؟

بله، یکی از مصاحبه‌های مهم با ملا کمال صلاح‌زهی بود. ایشان در دهه ۷۰ به دلیل درگیری‌هایی از کشور خارج شده بودند و اواخر دهه ۸۰ با وساطت شهید شوشتری به ایران بازگشتند. به صورت محدود و در منطقه‌ای دورافتاده زندگی می‌کردند. برای انجام این مصاحبه به آن منطقه رفتیم؛ جایی که امکان خطر وجود داشت. این گفت و گو تنها مصاحبه ایشان در طول زندگی‌شان بود و متأسفانه بعدها ایشان نیز ترور شدند. برای رسیدن به روایت‌های ناب، ریسک کردیم و تیم هم در این مسیر همراهی کامل داشت.

مخاطب اصلی مستند شما چه کسانی هستند و چه تأثیری می‌تواند داشته باشد؟

مخاطب اصلی این مستند، مسئولان کشور هستند. ما با ابزار مستندسازی رویکردی مطالبه‌گرانه داریم و «من تروریست نیستم» فیلمی اعتراضی و مطالبه‌گر است. برای اثرگذاری، نیاز به مذاکره و لابی وجود دارد تا مفاهیم به دست آمده گسترش پیدا کند. بخش دیگری از مخاطبان، فعالان اجتماعی هستند تا ببینند مطالبه‌گری مؤثر چگونه شکل می‌گیرد. این فیلم یک ابزار فرهنگی و مطالبه‌گرانه است که نشان می‌دهد برای تغییر واقعی چه اقداماتی لازم است.

به عنوان مستندساز، چه نقشی می‌توانید در حل مشکلات منطقه ایفا کنید؟

مستندسازی این قدرت را دارد که واقعیت‌ها را به مسئولان نشان دهد. همان‌طور که مرحوم حاج نادر طالب‌زاده در محضر مقام معظم رهبری اشاره کرده بودند: «مستندساز می‌تواند تحقیق کند، مصاحبه‌های متنوع بگیرد و آن‌ها را در قالب یک فیلم مستند به مسئولان ارائه دهد.» در مستند «من تروریست نیستم» نیز به این نگاه نزدیک شدیم و مشکلات و راهکارهای استان به روشنی مطرح شده است. برای مثال، مردم نسبت به طرح توسعه سواحل مکران بی‌اعتماد هستند و توضیح درباره کریدورها و توسعه راه‌آهن می‌تواند به بازسازی اعتماد و جلب مشارکت مردم در این طرح‌ها کمک کند.

نکته‌ای که بیش از همه توجه شما را جلب کرده بود؟

مهم‌ترین نکته، نقش مردم بود؛ اینکه دستگاه‌های حکومتی باید به مردم اهمیت بدهند. این موضوع در فیلم نیز منعکس شده است. آنچه اهمیت دارد، دیده‌شدن درست مسائل استان است؛ از اعتماد عمومی و مشارکت در طرح‌های توسعه‌ای گرفته تا مشکلات اقتصادی، که باید صادقانه و دقیق منتقل شوند.

محسن اسلامزاده، کارگردان مستند «من تروریست نیستم»، در تازه‌ترین اثر خود به سیستان و بلوچستان رفته و با مردم، بزرگان طوایف و فعالان اجتماعی گفت و گو کرده تا تصویری واقعی و متفاوت از این استان ارائه دهد؛ تصویری فراتر از اخبار امنیتی و تمرکز رسانه‌ها بر گروه‌های مسلح. این مستند، علاوه بر بازتاب دردها و امیدهای مردم، راهکارهایی برای افزایش اعتماد عمومی و توسعه منطقه ارائه می‌کند، در ادامه گفت و گوی خبرنگار صبا را با این مستندساز می‌خوانید.

مهديه مالکی
گفت و گو

و شیرین استان نقش داشتند. قصد داشتم مسائل استان را در بستری گسترده‌تر به تصویر بکشم؛ استانی که از نظر اقتصادی و موقعیت استراتژیک، با بندر چابهار و کریدورهایی که کشورهای مختلف به آن چشم دارند، فرصت بی‌نظیری برای ایران محسوب می‌شود.

آیا ساخت این مستند نگاه شما را به سیستان و بلوچستان تغییر داد؟

برای من هر مستند یک تجربه تازه است. این فیلم یکی از سخت‌ترین آثاری بود که ساختم؛ پیش تولید و پس تولید هر کدام حدود ۹ ماه زمان برد. با وجود بیش از بیست سال تجربه در مستندسازی، این پروژه بسیار دشوار بود. زمانی که آقای شوقی فیلم را دیدند، گفتند: «این فیلم آن چیزی نیست که ما سفارش داده بودیم، اما کار خوبی کردی که به حرف ما گوش ندادی.» اینکه از چه زاویه‌ای به سیستان و بلوچستان نگاه کنم، برایم تجربه‌ای تازه بود. می‌خواستیم به زیر پوست استان بروم تا مردم راحت‌تر درد دل کنند. به همین دلیل نگران بودم مبادا کسی ناراحت شود و فیلم از واقعیت فاصله بگیرد. حتی در سکانس‌های ابتدایی با امام جمعه اهل سنت چابهار مشورت کردم تا بدانم چگونه به موضوعات استان بپردازم. ایشان رهنمودهایی دادند، اما الزاماتی هم داشت که باید در متن و تدوین لحاظ می‌شد. همین موضوع در مرحله پس تولید در دسرهاي زیادی ایجاد کرد، اما در نهایت به نظرم نتیجه کار قابل قبول بود و تجربه ارزشمندی برایم رقم خورد.

از سختی‌های ساخت این مستند بگویید.

پژوهش این مستند بسیار دشوار بود. ۹ ماه پیش تولید داشتیم و چندین بار به استان سفر کردیم. نگاه من با سفارش اولیه تفاوت داشت. در ابتدا هدفم گفت و گو با مردم درباره تبعات مسائل مطرح شده بود، اما به این نتیجه رسیدم که مخاطب اصلی فیلم باید مسئولان کشور و مردم خارج از استان باشند. البته در فیلم با مردم هم صحبت می‌کنم و به همین دلیل روایت اثر سیال است؛ چرا که راوی - که خودم هستم - دچار تردید است و حس جست‌وجوگری به وضوح در فیلم دیده می‌شود. از نظر فرمی نیز تلاش کردیم اثری حرفه‌ای ارائه دهیم. پیش تولید دقیق و

موضوع مستند شما چیست و با چه دغدغه‌های وارد سیستان و بلوچستان شدید؟

قصه مستند «من تروریست نیستم» روایت یک فیلمساز است که از او خواسته می‌شود درباره گروه‌های تروریستی و مسئله امنیت در سیستان و بلوچستان فیلم بسازد. اما در نخستین مصاحبه با یکی از فعالان اجتماعی بلوچ، با این اعتراض مواجه می‌شود که چرا نگاه من و بسیاری از رسانه‌ها به مسائل استان، محدود و صرفاً امنیت‌محور است. او انتقاد می‌کرد که چرا همه از تهران می‌آیند و فقط به دنبال اشرار هستند. حتی فیلم کوتاهی را که خودشان درباره استان ساخته بودند به من نشان داد؛ فیلمی که اتفاقاً نقدی جدی به چنین نگاه‌هایی داشت. این مواجهه باعث شد به این فکر کنم که واقعاً چه چیزی را باید به تصویر بکشم و چگونه مسیر فیلم را تغییر بدهم.

پس تصمیم گرفتید مسیر متفاوتی را انتخاب کنید؟

بله. هدفم تغییر کرد و تصمیم گرفتم با مردم گفت و گو کنم و به اصطلاح «پای در دل» آن‌ها بنشینم. به همین دلیل با بزرگان بلوچ، سران طوایف و شخصیت‌هایی مانند کمال خان صلاح‌زهی گفتگو کردم که متأسفانه چند ماه پس از فیلمبرداری ترور شدند. ایشان از چهره‌های بزرگ بلوچستان بودند و در بسیاری از حوادث تلخ

کارگردان مهدی شامحمدی تهیه‌کننده عباس ناداران

جهنون

برنده سیمرغ بهترین فیلم
برنده سیمرغ بهترین موسیقی متن
برنده سیمرغ بهترین بازیگر مکمل زن
برنده سیمرغ بهترین بازیگر مکمل مرد

نامزد چهارده رشته سیمرغ در چهل دومین جشنواره فجر

سجده‌ها
شهریار ریاض
پوریا حاج
محمدرضا شفیعی
سیده مهدی حسینی
آرشین حسینی
حمزه شافقی

